

Entre el record i l'amenaça

La setmana passada, en dos actes, quedà vist per a sentència el procés contra Josep Guia, Francesc Navarro i Pau Carabal pels fets esdevinguts en l'aplec de Gandia de 1983.

La vista va començar el dimecres enmig d'una gran expectació. Les dependències de la Sala 5a. de l'Audiència Provincial de València es van omplir de gom a gom de persones desitjoses de presenciar en directe el darrer capítol d'una història més que estranya. Més d'un centenar, a causa de les dimensions de la minisala, s'hagueren de conformar a esperar fora els comentaris a posteriori dels assistents.

Tot començà, en realitat, el 1987, quan arribà al jutjat de Gandia el nou jutge Miguel Ángel Casan Llopis i va decidir dictar acte de processament contra els tres encausats i el diputat autonòmic d'UPV Pere Mayor. L'acusació es referia als "disturbis" ocorreguts en la celebració de l'aplec na-

cionalista convocat per Acció Cultural del País Valencià a Gandia quatre anys abans. El delicte imputat a Francesc Navarro era el d'injúries a la bandera autonòmica; contra la resta, únicament desordre públic.

El que havia aparegut a la premsa i el que els assistents havien comentat era molt senzill: Durant el transcurs de la manifestació pels carrers de la capital de la Safor, algun veí, descontent i, segons totes les indicacions, malalt, va llançar un test sobre els manifestants, un grup dels quals va intentar entrar al pati de la finca agressora i va trencar els vidres de la porta. A l'arribada de la manifestació a la plaça de l'Ajuntament, Francesc Navarro, animat pel públic que cridava constantement "sense blau",

va escalar el balcó, va retirar la senyera amb franja blava i va ser detingut per la policia local. Finalment, un grup de gent va córrer contra la porta de l'Ajuntament per demanar l'alliberament de Francesc, i Pau Carabal va ser retingut allà dins. Ni Josep Guia ni Pere Mayor eixien en cap moment en l'assumpte.

Però alguns inspectors de la brigada d'informació de la policia van reconèixer Josep Guia com la persona que encapçalava el grup que trencà els vidres. Quant a Pere Mayor, va canviar el seu paper d'acusat pel de testimoni de la defensa, ja que, donada la seua condició de parlamentari, l'Audiència Provincial de València, on havia arribat el sumari, va decidir que "no s'acredita la seua participació en

els fets".

Així les coses, el passat dimecres el públic va poder assistir a un final digne d'un episodi tan pròxim a la trágicomedía. Els dos inspectors de policia que declararen dimecres i la resta dels testimonis només coincidiren en una cosa: set anys són molts anys. Malgrat tot, els policies juren que Josep Guia va trencar els vidres, però, en canvi, no sabien res sobre la caiguda del test. Sense saber o voler dir què feien exactament enmig d'una manifestació legalment autoritzada, els inspectors, un d'ells amb unes ulleres fosques molt poc adients, digueren coses com ara: "era el señor Guia porque ya le conocíamos", "golpeó los vidrios con el palo de una bandera cuatribarrada, como la de la comu-

Josep Guia declara davant el jutge. A la seua esquerra, Francesc Navarro, i a la dreta, Pau Carabal.

Francesc Navarro arria la bandera quasi oficial de la comunitat valenciana i es disposa a plegar-la.

ARXIU

A l'esquerra, els manifestants es dirigeixen contra la porta de l'ajuntament. A la dreta, un aspecte general del camp de futbol de Gandia durant l'aplec.

ARXIU

nidad pero sin franja azul", "antes de ir estuvimos mirando fotos", "íbamos unos metros por delante del grupo", "íbamos unos metros por detrás", "fue todo muy rápido, unos diez segundos", "estábamos a diez metros", "estábamos a veinte metros", "estoy totalmente seguro de que era el señor Guia".

Per la seua part, Pere Mayor i altres testimonis van declarar que en cap moment van reconèixer entre les persones que tornaven de trencar la porta Josep Guia, que negà totalment els fets, i que mai l'havien vist amb una bandera en una manifestació.

Quant a Francesc Navarro, va dir que, en efecte, va llevar

la bandera amb la franja blava "per un impuls sobtat, sense cap ànim d'ofendre-la".

—¿Y no saludó usted al público después? —li va dir el fiscal. —Home, hi havia molts coneeguts, —va respondre Francesc, i va afegir que després va plegar la bandera i la va deixar a terra, en el moment que uns policies locals el detienien. La defensa va puntualitzar que en aquell moment la bandera retirada era només la "senyera tradicional de la comunitat autònoma" i que un any després ja seria la "bandera oficial".

En el cas de Pau Carabal, cap testimoni del fiscal pogué dir res en contra de la seua versió: que anà a la porta de

l'ajuntament, s'identificà com a bomber i es preocupà per la sort del seu amic Francesc, "que estava emmanillat al balcó com si hagués fet una cosa extraordinària" i que, aleshores, un munt de gent el va empènyer i ell es quedà a l'interior de l'ajuntament on col·laborà amb els policies locals per evitar que la cosa arribara a més.

El fiscal va demanar dos anys de presó menor per a Pau Carabal i Josep Guia, tot i que va recomanar-ne la reducció per raó del temps passat, mentre que per a Francesc Navarro la petició era de sis anys de presó major, que és la pena estipulada per ultratge a la bandera. La defensa demana l'ab-

solució de tots tres. En definitiva, el judici, amb la presència lamentablement exòtica d'un jutge que parlava correctament el català, ha estat una prova més de la lèntitud exasperant de la justícia espanyola i ha posat en relleu fins a quin punt pot resultar absurda.

Al final, Josep Guia va manifestar que tot havia estat una persecució política i que algun dels policies ja l'havia "identificat" en altres delictes dels quals havia estat absolt. Va mantenir l'humor fins i tot davant de testimoniatges tan cruels com aquest: "no podia ser Josep Guia qui trencà els vidres perquè era un grup de gent jove".

Jordi Sebastià